

การศึกษาการทดสอบ CCT สำหรับอุปกรณ์จับยึดสายด่วนเปลี่ยนมาตรฐาน ANSI C119.4

Studying of CCT Testing for Hotline Clamp According to ANSI C119.4 Standard

พินิจ จิตจิรง

'ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินธ์'

39 หมู่ 1 ถนนสีคิท-นกรนายก ต.คลองหก อ.รัษฎา จ.ปทุมธานี 12110 โทรศัพท์: 0-2549-3569 E-mail: jitjing@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้กล่าวถึงข้อกำหนดของการทดสอบ CCT สำหรับอุปกรณ์จับยึดสายด่วนเปลี่ยนมาตรฐานไฟฟ้าแรงดันสูง โดยยึดอ้างอิงตามมาตรฐาน ANSI C119.4 [1] ซึ่งจะทำการทดสอบคุณสมบัติทางไฟฟ้า โดยความสำคัญของการทดสอบเกี่ยวกับผลของอุณหภูมิที่เปลี่ยนแปลงเป็นวัฏจักร อันเป็นสาเหตุให้คุณสมบัติของอุปกรณ์ดังกล่าวเปลี่ยนแปลงไป เช่นคุณสมบัติของการดัดเทolini ความร้อนและค่าความด้านทานของด่วน โดยบทความจะนำเสนอวิธีการที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐาน วิธีการต่อวงจร เครื่องมือวัดและการวิเคราะห์ผลการทดสอบ ซึ่งผลที่ได้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาอุปกรณ์จับยึดสายด่วนเปลี่ยนมาตรฐานไฟฟ้าแรงดันสูง ต่อไปในอนาคต

คำสำคัญ: อุปกรณ์จับยึดสายด่วนเปลี่ยนมาตรฐานไฟฟ้าแรงดันสูง, การทดสอบป้อนกระแสวัฏจักร, ความด้านทานในโครงสร้าง

Abstract

This article describes the studying of Current Cycle Testing (CCT) for Hotline Clamp According to ANSI C119.4 Standard [1], which will test on mechanical and electrical characteristic. The important of this testing deal with cycle change of temperature that had effect on material characteristic changing such as Heat exchange and Resistance characteristics. This article will present the studying on the requirement of standard, the connected circuit, Test equipments, and test result analysis. The result of that research will be used for development of Hotline Clamp in the future.

Keywords: Hotline Clamp, CCT Testing, Micro-Ohm Resistance

1. บทนำ

ปัจจุบันอุปกรณ์ด่างๆทางด้านไฟฟ้าแรงดันสูง ก่อนที่จะถูกนำไปใช้งานจำเป็นต้องผ่านการทดสอบคุณสมบัติ ตามมาตรฐานกำหนด ซึ่งก็เป็นมาตรฐานที่ทดสอบอาจเป็นหน่วยงานที่ต้องการซื้ออุปกรณ์ชั้น

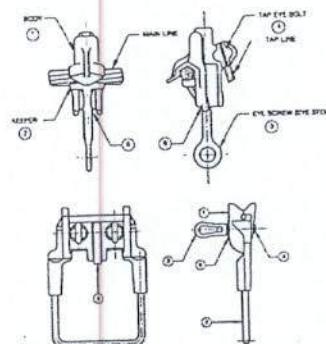
นั้นไปใช้ เช่น การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค การไฟฟ้าฝ่ายผลิต หน่วยงานต่างๆ เหล่านี้อาจกำหนดวิธีการทดสอบตามมาตรฐานสากล(IEC) แต่หากไม่มี มาตรฐานสากลรองรับ ก็สามารถกำหนดวิธีการทดสอบตามมาตรฐานอื่นๆ ที่เทียบเคียงกันได้ ยกตัวอย่างเช่น อุปกรณ์จับยึดสายด่วนเปลี่ยน ทางด้านไฟฟ้าแรงดันสูง (Hotline Clamp) ถูกกำหนดให้ทดสอบด้วย มาตรฐาน ANSI C119.4

1.1 มาตรฐาน ANSI C119.4

มาตรฐาน ANSI C119.4 [1] เป็นมาตรฐานการทดสอบของ ประเทศสหราชอาณาจักร โดยมาตรฐานดังกล่าวใช้สำหรับอุปกรณ์ต่อสายด่วน ไฟฟ้า ซึ่งจะถูกนำไปใช้ต่อสายส่งไฟฟ้าแรงดันสูงเปลี่ยน ระหว่าง ด่วนอุณหภูมิเดียวกันกับอุณหภูมิเดียวกันของอุปกรณ์ต่อสายด่วน ไฟฟ้า โดยครอบคลุมถึงอุปกรณ์ต่อสายด่วนนิดต่างๆ ที่ใช้ในระบบส่ง จ่ายกำลังไฟฟ้ารวมทั้ง Hotline Clamp ด้วย วัสดุประสงค์ของการทดสอบ เพื่อให้เกิดความเรื่องมั่นคงต่อผู้ใช้ผลิตภัณฑ์ดังกล่าว ต้องผ่านการทดสอบ ตามข้อกำหนดของมาตรฐาน ซึ่งรายละเอียดวิธีทดสอบจะอธิบายใน ลำดับต่อไป

1.2 Hotline Clamps

Hotline Clamp จัดอยู่ในประเภทของอุปกรณ์ต่อสายด่วน ไฟฟ้าประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นที่นิยมในการประยุกต์ใช้งานอย่างแพร่หลาย สำหรับหน่วยงานการไฟฟ้านครหลวง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคและการไฟฟ้าฝ่ายผลิต ดังตัวอย่างในรูปที่ 1 [2]



รูปที่ 1 Hotline Clamp and Bail Clamp

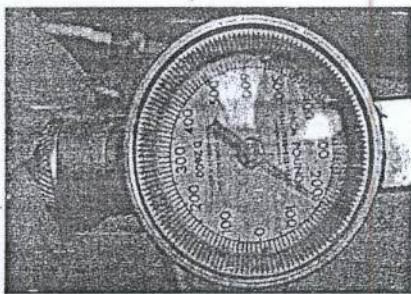
ตักษณ์ของสักส่วนและโครงสร้างอาจแตกต่างออกไปตามบริษัทผู้ผลิตแต่ละราย โดยหน่วยงานการไฟฟ้าฯ [3] ได้กำหนดคุณสมบัติการใช้งานของ Hotline Clamp ต้องสามารถทนต่อแรงดันเกินเริ่งที่รุนแรง ทนต่อแรงสั่นของสายด้านนำและทนต่อความกดพ่องทางกล และในส่วนของการทดสอบนั้นจะต้องผ่านการทดสอบชนิด current cycle tests Class A 500 รอบ (CCT Class A 500 cycles) ด้วยมาตรฐานการทดสอบ ANSI C119.4 หรือมาตรฐานอื่นที่ทึบเที่ยงได้

2. กระบวนการทดสอบ

ในส่วนของการทดสอบแบบ CCT tests Class A ตามมาตรฐาน ANSI C119.4 [1] นี้จะมีกระบวนการทดสอบ 2 ประเภท คือ 1) การทดสอบทางกล 2) การทดสอบทางไฟฟ้า เป็นการทดสอบผลของการเปลี่ยนแปลงค่าอนุภาคภูมิและการเปลี่ยนแปลงค่าความด้านทานของตัวนำ ซึ่งขออธิบายละเอียดของวิธีการทดสอบทั้ง 2 แบบดังนี้

2.1 การทดสอบทางกล

การศึกษาในส่วนของการทดสอบทางกลจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน สำหรับงานเขียนฉบับนี้ จะแบ่งออก成 3 ช่วง คือ 1) การทดสอบทางกล 2) การทดสอบทางไฟฟ้า เป็นการทดสอบผลของการเปลี่ยนแปลงค่าอนุภาคภูมิและการเปลี่ยนแปลงค่าความด้านทานของตัวนำ ซึ่งขออธิบายละเอียดของวิธีการทดสอบทั้ง 2 แบบดังนี้



รูปที่ 2 เครื่องมือวัดความตึงเครียดของการขันสกรู “Tightening torque”

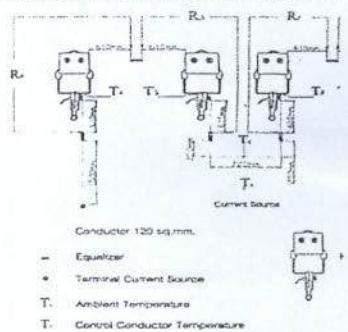
ตารางที่ 1 [4] ผลทดสอบความตึงเครียดของการขันสกรู

No. of Samples	Fastener Test (lb-inch)			Result
	Bail Clamp	Protected Thread Clamp	Times of test	
1	360	202	5	Pass
2	360	202	5	Pass
3	360	202	5	Pass

* Refer to Fig. HV06 Mechanical Test

2.2 การทดสอบทางไฟฟ้าและการประกอบ

ในส่วนของการทดสอบทางไฟฟ้า CCT โดยนำเอา Hotline Clamp จำนวน 4 ชุด มาต่อเป็นแบบอนุกรม 1 วงรอบ (Loop) โดยวนรอบให้มีระยะห่างจากผนังอย่างน้อย 1 ดำเนินการทดสอบค่าอุณหภูมิและค่าความด้านทานที่ 3 ช่วงของ CCT ตั้งแต่ล่างไปขึ้นไป (Control Conductor) มีขนาดและความยาว Hotline Clamp 4 ชุด, Equalizers เป็นข้อต่อสาระะห่างของค่าเด่นในการวัดค่าความด้านทาน



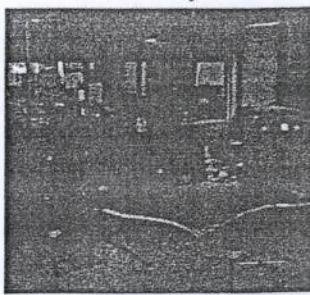
รูปที่ 3 การประกอบวงจร CCT และส่วนประกอบ

3. เครื่องมือทดสอบ

ส่วนสำคัญสำหรับการทดสอบ CCT เครื่องมือวัดอุณหภูมิ และเครื่องมือวัดค่าความด้านทานจะต้องมีอุปกรณ์ที่ติดต่ออยู่กับบนตัวอย่างไรก็ได้ในแต่ละส่วนดังนี้

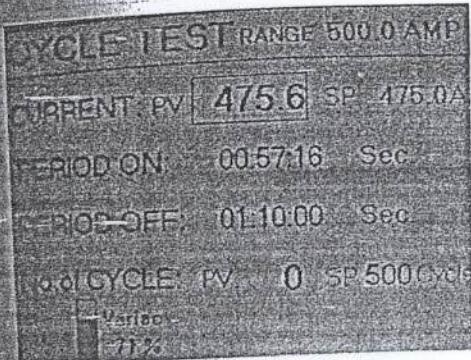
3.1 แหล่งจ่ายกระแส

แหล่งจ่ายกระแสที่ใช้สำหรับการทดสอบ CCT แปลงกระแสกำลังสูง เรียกว่า เครื่องทดสอบ “Puls Model HM4000-P40H” [5] ซึ่งถูกออกแบบมา Link และอุปกรณ์ป้องกันที่คล้ายคลึงกัน โอดกระแสทดสอบต่ำกว่า 2,000 A มีการแสดงผลค่าความลากล่อง LCD 5 คำແเน่ง ความละเอียด 0.1 A ความละเอียดค่าเวลาด้วย LCD 6 คำແเน่ง ระยะเวลา 0.01 sec คั่งแสดงในรูปที่ 4 และ 5



รูปที่ 4 การป้อนกระแสและการทดสอบ

สำหรับขนาดของกระแสที่ป้อนจะขึ้นอยู่กับขนาดของ Hotline Clamp และขนาดของสายตัวนำความคุม (Control Conductor) ที่ใช้ ซึ่งสามารถเลือกใช้ได้ตามตารางมาตรฐาน [1] และระยะเวลาที่ใช้ในการซั่งกระแสทดสอบ CCT เรียกว่า "Current cycle period" จะประกอบด้วย "current ON" และ "current OFF" นั้นขึ้นอยู่กับขนาดของสายตัวนำความคุม เช่นเดียวกัน โดยสามารถเลือกใช้ได้ตามตารางมาตรฐาน [1] ดังแสดงด้วอย่างการปรับตั้งค่ากระแสและเวลาที่ป้อนในรูปที่ 5



รูปที่ 5 ค่ากระแสปรับตั้งและเวลาที่ป้อน

นอกจากนั้น กำลังของกระแสที่ป้อนขึ้นดังต่อไปนี้ขึ้นอยู่กับค่าอุณหภูมิภายนอกที่สูงกว่าความคุม ซึ่งมาตรฐานกำหนดให้ ต้องมีค่ามากกว่า 200% ที่ 100 – 105 °C ในช่วงของ "current ON" โดยการทดสอบ CCT ที่ความกว้างท่าน้ำที่โล่งและมีค่าอุณหภูมิห้องอยู่ที่ระหว่าง 15-35 °C

4.2 เครื่องมือวัดอุณหภูมิ

เมื่อตรวจสอบการวัดค่าอุณหภูมิของตัวอย่างทดสอบ Hotline Clamp ที่บ้านที่เก็บกันค่าหมายเห็นว่าการวัดที่แน่นอน และต้องทำการซั่งกระแสให้มีผลต่อตัวอย่าง ดังนั้นจึงควรใช้วัดค่าเทอร์โมกันเซ็นเซอร์ในก้นเปล็ตที่ติดต่ออย่างสนับสนุนกับอุณหภูมิได้ นอกจากนั้นยังต้องสามารถติดต่อไปให้กับตัวอย่างในเวลาที่เข้ากัน โดยตัวอย่างการทดสอบ CCT ที่อุณหภูมิของ SUPCON รุ่น R3100, microprocessor based data logger 5.6" TFT ดังแสดงในรูปที่ 6 สามารถวัดได้ 12 ชั่วโมงโดยไม่มีผลกระทบต่อตัวอย่าง บันทึกค่าได้ในช่วงเวลา 1 min/1 hour สามารถวัดค่าอุณหภูมิได้ถึงแม่ต์ -100 ถึง +150 °C และต้องมีความถูกต้องในการวัดต่ำสูงที่ ± 2.0 %.

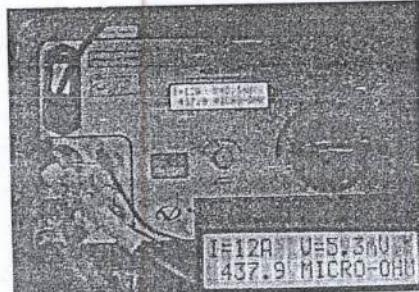
ตัวอย่างการนับในรูปที่ 3 แสดงค่าแทนการวัดค่าอุณหภูมิของ Hotline Clamp ที่บ้านที่ 6 ท่าเหมือง โดยเป็นค่าอุณหภูมิของตัวอย่างที่เข้ากันกับตัวอย่างความคุม 1 ตัวแทนที่บ้านที่ 6 ท่าเหมือง ดังแสดงตัวอย่างผลการวัดค่า

86.8	104.1
100.5	100.8
133.9	31.0

รูปที่ 6 ค่าอุณหภูมิที่วัดได้จาก R3100

3.3 เครื่องมือวัดค่าความต้านทาน

เนื่องจากการวัดค่าความต้านทานตัวนำซึ่งมีค่าต่ำมาก จึงต้องใช้เครื่องมือวัดค่าความต้านทานชนิดพิเศษเรียกว่า "Micro-Ohmmeter" ดังแสดงในรูปที่ 7 ซึ่งมีพิกัดกระแสป้อนที่ 10-200 A สามารถวัดค่าความต้านทานในย่าน 1 micro-ohm - 300 milliohms และมีค่าความเที่ยงตรงในการวัดอยู่ที่ ± 1.0 %



รูปที่ 7 การวัดค่าความต้านทานด้วย "Micro-Ohmmeter"

4.4 ผลการทดสอบ

สำหรับการศึกษาผลการทดสอบจะอธิบายในส่วนของรายงานผลการทดสอบ ซึ่งมาตรฐานได้กำหนดไว้ว่า จะต้องประกอบด้วย วันที่ทำการทดสอบ รายละเอียดของอุปกรณ์ ขั้นตอนการทดสอบ วิธีทดสอบ กระแสที่ป้อน สถานที่ทดสอบ และเงื่อนไขการทดสอบ ดังแสดงตัวอย่างในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 [4] รายละเอียดและเงื่อนไขวิธีทดสอบ

Description of tests	Standard and clause	Test Method	Class
1. Current cycle tests	ANSI C119.4-1998 Clause 6	CCT	A
Test Items			
Conductor (AWG.)	4/0; 380 A		
Conductor lengths	24 inch (61.0 cm Stranded)		
Test current	475 A		
Test frequency	50 Hz		
Test duration	500 cycles		
Current ON period	1 h		
Current OFF period	1.10 h		
Atmospheric pressure	767.0 mm.Hg		
Relative humidity	60 %		

